82.214
I.1.1.1-10
OSZK

TARKA KÖNYVEK

20

REGÉNY
ELBESZÉLÉS
AZ IFJUSÁGNAK

© MIHÁLY R.

TARKA
KÖNYVEK
AZ IFJUSÁGNAK

NIELS HOLGERSEN CSODÁLATOS UTAZÁSA A VADLUDAKKAL

IRTA: LAGERLÖF ZELMA

KÉPEKKEL

6. SZÁM

© MIHÁLY R.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések:

1. Hol van a Földön a legmelegebb? (S. László.)
2. Van-e valami **„komoly“** alapja az **„Utolsó mohikán“** történetének? (B. Pisti.)

Feleletek:

1. A földgömb legmelegebb pontja **Dél-Kaliforniának** (Észak-Amerika) egy völgye, a Sierra-Nevada hegységtől mintegy 80 mértföld távolságra. Az **Avernus-** vagy népies nevén **Halottak-völgyében** a hőmérséklet átlagos minimuma 21° R., s maximuma 48° R., éjjel azonban lehül 10—15°-ra. A völgy 150 lábnyira fekszik a tenger szine alatt, eső alig esik benne, de gyakori az erős vihar, mely a Sahara számumához hasonlóan csaknem egészen kiöli a növényzetet. Az állatok közül is csak kigyók, gyíkok, békák tanyáznak itt és különösen sok a moszkító. Ember egyáltalában nem lakik e helyen.

2. A pennsylvaniai Betlehem város (Észak-Amerika) temetőjében van egy szépen gondozott sir, melynek kőlapján angol nyelven ez olvasható: „**Tschoop** mohikán-törzsü indián emlékére. A keresztségben 1742. ápr. 16-án János nevet kapott. Megtérése a shekomekoi hittérítő intézet első gyümölcse. — Az életet hite iránt teljesen meggyőződve hagyta el 1776. aug. 27-én. — És lészen egy akol és egy pásztor.“

Ez a kő **Chingachgook** sirját jelöli, azét az emberét, kit Cooper **„Utolsó mohikán“** cimü világhirü regényében halhatatlanná tett. Hogyan jutott Cooper ehhez az alakhoz? Egy pennsylvaniai hittérítő közzétette emlékiratait a philadelphiai muzeum évkönyveiben, elbeszélvén az indián törzsek közt való barangolásait, kalandjait, élményeit. Ezek során sokat szerepel Tschoop is. Cooper olvasta ezeket az emlékirásokat és nyomukon alkotta meg Utolsó mohikánját, melynek hőse ez a Tschoop, illetőleg Chingachgook. Csakhogy Cooper az eseményeket nem Pennsylvaniában, hanem New-York tartományban, a György-tó mellékén játszatja. Az utókor kegyelete pedig a világhirü regény hatása alatt most megőrzi és gonddal ápolja a derék indián, az utolsó mohikán sirját.

TARKA KÖNYVEK

HATODIK SZÁM

NIELS HOLGERSEN CSODÁLATOS UTAZÁSA A VADLUDAKKAL

IRTA: LAGERLÖF ZELMA

FORDITOTTA: TÁBORI PIROSKA

BUDAPEST, 1921
A TARKA KÖNYVEK KIADÁSA

A képeket Mihály Rezső rajzolta.

82214/I·6

R
1965

Hungaria könyvnyomda és kiadóüzlet Budapest.

olt egyszer egy kisfiu, Holgersen Nielsnek hivták. Fenn lakott messze északon, Svédországban, Vemmenhög faluban. Tán tizennégy esztendős lehetett s nem mondhatnám, hogy valami derék fiu volt. Dolgozni, tanulni nem szeretett, legszivesebben egész nap aludt vagy evett. S mindenféle ostoba tréfát csinált.

Egyszer aztán meg is itta a levét! A szülei templomba mentek s Nielst otthon hagyták, hogy olvassa a nagy bibliát. Nagy nehezen el is szánta magát a kemény munkára, de félszeme mindég másutt járt. Egyszer csak észreveszi, hogy az édesanyja tölgyfaládájának szélén valami furcsa kis emberke telepedett le, s vidáman lógatja lábát a nyitott ládába.

— No, ez csodálatos! Hogy kerül ide ez a kis törpe? És miért van nyitva a láda, mikor pedig édesanya mindég bezárja? — gondolta. De a másik percben, szokása szerint, már a törpe megtréfálásán járt az esze. Hamar felkapta az ablakpárkányon heverő légycsapót, a törpe mögé osont, egy suhintás s a kis emberke begurult a ládába. No, most mit csináljon vele? A törpe kétségbeesetten könyörgött, hogy bocsássa szabadon s Niels rá is állt, mert mindenfélét igért cserébe. De amint kifelé mászott, a fiu nem tudta legyőzni pajkosságát és ujra vissza akarta

taszitani. Hanem ebben a percben valami láthatatlan erő ugy arcul ütötte, hogy megtántorodott s egyik sarokból a másikba repült. Végre összeesett. Mikor ujra magához tért, ugy találta, hogy az egész ház meg van boszorkányozva. Akármihez nyult, semmit sem ért el, a székre nem tudott felmászni, az asztal lapja elérhetetlen magasságban volt, s mikor a tükörbe pillantott, ijedten látta, hogy a törpe éppen olyan parányivá varázsolta el őt, mint amilyen maga volt.

Most mit tegyen? Legokosabb, ha megkeresi az eltünt törpét, hogy kiengesztelje. Kiszaladt hát az udvarra, és összejárta minden zugát; de hiába. Az udvar minden lakója, csirke, kacsa, liba köréje gyült és nevetve csufolódott a póruljárt fiun, aki mindég rosszul bánt velük. S csodálatos, a gyerek pompásan megértette minden szavukat!

S most tünt ki, milyen nagy baj lehet abból, mikor egy gyerek mulatságból minden állatot megkinoz! Akármelyikhez fordult is Niels, hogy segitsenek neki megkeresni a törpét, mindenik elutasitotta.

Kétségbeesve ült le az udvaron s az eget bámulva azon tanakodott, mit tegyen. Az ég tiszta kékjén vándormadarak repültek. Mindenféle fajta, de ő csak a vadludakat ismerte meg. Azok éppen az udvar felett szálltak s hivták, csalogatták magukkal az udvar szelid libáit.

Az egyik gunár el is határozta, hogy velük tart.

— Várjatok, várjatok, megyek én is, megyek én is! — kiáltotta.

Niels megijedt. Mi lesz, ha édesanya hazajön, s nem leli a gunárt? Elhatározta, hogy megakadályozza utrakelését. Elfelejtette, hogy milyen kicsiny lett, belekapaszkodott a gunár lábába, — mert feljebb nem ért, — s vissza akarta huzni.

Ebben a pillanatban a gunár felrepült s magával vitte Nielst is a kék levegőbe. Mire észrevette, már oly magasan jártak, hogy le nem ugorhatott többé. Megpróbált hát

MIHÁLY R

felmászni a gunár hátára. S ez nagy nehezen sikerült is neki. Megkapaszkodott a puha tollakban, kényelmesen elhelyezkedett a madár hátán.

A vadludak eleinte idegenkedve fogadták a gunárt és furcsa utasát, nem biztak az erejében. De mikor az kimerülten lezuhant s Niels, — akit az állatok, törpesége miatt, Araszosnak neveztek el, — minden erejét összeszedve a vizhez vonszolta s magához téritette, megbékültek Araszossal is s elhatározták, hogy elviszik magukkal a megerősödött gunárral együtt. Igy került Holgersen Niels, a kis Araszos a vadludak közé, Akka vezérlud csapatjába.

A Glimming-ház.

A fekete és szürke patkányok.

Messze északon, Svédország déli részén, melyet Skâne-nak neveznek, közel a tengerhez állott egy hatalmas vár. Csak egyetlen homokkő épület az egész, de az olyan nagy és hatalmas, hogy mértföldnyire ellátszik a síkságon. Csak négy emeletes, de olyan tömör, hogy a közönséges épület olybá tünik mellette, mint játékház.

A nagy épületnek olyan vastag fő- és választófalai vannak és olyan bolthajtásai, hogy belsejében alig fér el valami. Majdnem csupa fal az egész. A lépcsők szükek, a folyosók keskenyek és szoba is kevés van benne. Hogy a falakat ne gyengitsék, csak igen kevés ablakot hagytak az emeleteken, a földszinten egyet sem. A régi, harcias időkben az emberek éppen ugy megörültek az ilyen biztos menedéknek, mint mi manapság, ha metsző hidegben meleg bundába bujhatunk. De amint azután a háboruk lezajlottak, senkinek sem volt már kedve az ilyen mogorva kőházban lakni. Az emberek elhagyták a nagy Glimming-házat és olyan lakásokba költözködtek, ahová szabad bejárása volt a fénynek és levegőnek.

Abban az időben, midőn Niels Holgersen a vadlibákkal utazgatott, a Glimming-házban nem laktak emberek, de

azért lakói mégis voltak. A tetőt minden nyárra gólyapár bérelte ki, a padláson bagolypár huzódott meg, a titkos folyosókon denevérek tanyáztak és a konyha tüzhelyén egy öreg macska rendezkedett be, mig a pincéket nehány száz régi fekete patkány tartotta megszállva.

A patkány nem valami népszerü a többi állat között, de a fekete patkányok e tekintetben dicséretes kivételek. Róluk mindig tisztelettel beszéltek, mert az ellenségeikkel vivott harcban sok kitartást és nagy vitézséget tanusitottak. Valamikor nagyon sokan voltak, de a sok harcban igen megfogyatkoztak. Sok-sok esztendeig a fekete patkányoké volt egész Svédország földje. Minden pincében, padláson, a csürökben és pajtákban, éléskamrában, sütőházban, melléképületekben és istállókban, templomokban és várakban, szeszfőzőkben és malmokban, szóval minden emberi épitményben ők voltak az urak. De már régen kiüzték őket ezekről a helyekről és fajtájukat csaknem egészen kiirtották. Csak itt-ott egy-egy magános épületben élt közülök nehány, de a legnagyobb tömegben a Glimming-házat népesitették be.

Ha egy állatfaj kihalóban van, az rendszerint az emberek büne. De a fekete patkányok pusztulását nem ők okozták. Igaz, küzdöttek ellenök, de az eredmény szóra sem érdemes. Saját rokonságuk, a szürke patkányok népe pusztitotta el őket. A szürke patkányok később költöztek az országba mint a feketék. Őseik szegény bevándorlók voltak, akik alig száz év előtt egy libiai bárkáról szállottak partra. Két szegény, hontalan, kiéhezett állat, kik életüket a kikötőben tengették, a cölöpök és gerendák között uszkáltak s hulladékon éltek. Sohasem merészkedtek a városba, mely a fekete patkányok tulajdona volt.

De amint szaporodtak, ugy nőtt a merészségük is. Eleinte nehány elhagyott öreg házba költöztek, melyek már lebontásra voltak itélve s honnan a fekete patkányok kivonultak. Táplálta őket a csatorna és a szemétdomb és mindaz, amit a fekete patkányok megvetettek. Edzettek,

és bátrak voltak, kevéssel beérték s pár év alatt ugy elhatalmasodtak, hogy kiüzték a feketéket a városból. Elfoglalták tőlük a padlást, pincét, csürt, kiéheztették vagy agyonharapták őket, mert csöppet sem féltek a háborutól. S mikor Malmő az övék volt már, kisebb-nagyobb csapatokban megindultak az egész ország meghóditására. Teljesen érthetetlen, hogy a feketék miért nem álltak össze hatalmas seregbe a szürkék elüzésére, amig azok kevesen voltak még. Talán mert annyira biztak a maguk hatalmában, hogy annak megdőlését el sem tudták képzelni. Nyugodtan ültek birtokaikban, mialatt a szürkék egyik udvart és falut a másik után foglalták el tőlük. Kiéheztették, kiirtották őket. Skâne-ban már csak a Glimming-ház volt az övék.

A régi, kőből épült háznak nagyon erős falai voltak és nagyon kevés patkányjárat vezetett a belsejébe ugy, hogy a feketéknek mindezideig sikerült a szürkék betörését megakadályozni. Évről-évre, éjszakáról-éjszakára folyt a harc ostromlók és védők között, de a feketék fáradhatatlanul őrködtek, halálmegvetéssel harcoltak s hála a pompás, régi épületnek, mindig övék volt a győzelem.

Igaz, mig a feketéké volt a hatalom, minden élőlény épp ugy irtózott tőlük, mint ma a szürkéktől.

És joggal. Megtámadták és kinozták a szegény, megkötözött rabokat, halomra gyilkoltak, ha nem volt is szükség rá, ellopták az utolsó répát a szegények pincéjéből, alvó libáknak leharapták a lábát, elhordták a tojásokat és a kis csirkéket, szóval csak rosszat tettek. De most, hogy őket üldözte a balsors, minden bünüket elfeledték, s mindenki csodálta kitartó ellenállásukat.

A Glimming-ház közelében lakó szürkék minden alkalmat megragadtak a támadásra. Pedig hiszen békében hagyhatták volna a Glimming-házbéli feketéket, mivelhogy az ország többi része ugyis mind az övék volt már. De ez eszükbe sem jutott. Azt mondták, hogy most már becsület kérdése számukra a végső győzelem. De aki a

szürkéket ismerte, tudhatta, hogy ez nem igaz: csak azért izgatta őket a Glimming-ház birása, mert az emberek a régi várat magtárnak használták.

A gólya.

Korán reggel a Vomb-tó jegén alvó vadludakat a levegőből aláhangzó hangos kiabálás ébresztette föl: — Triap-triap. — Triamut, a daru, köszönti Akkát, a vadludat és csapatját. Holnap lesz a Kulla-hegyen a darvak nagy tánca.

Akka kinyujtott nyakkal válaszolt:

— Köszönet és hála, köszönet és hála.

A darvak tovább vonultak, de még sokáig visszahangzott kiáltásuk, amit minden mező és domb fölött megismételtek: — Triamut köszönt, holnap lesz a Kulla-hegyen a darvak nagy tánca. A vadludak nagyon örültek ennek a hirnek. — Olyan csodálatos a darvak tánca? — kérdezte a gunár. — A legcsodálatosabb dolog a világon — felelték a vadludak. — Igen ám, de hova tesszük Araszost, mig mi a Kulla-hegyen leszünk — kérdezte Akka.

— Araszos nem maradhat egyedül — tiltakozott a gunár. — Ha a darvak nem engedik, hogy végignézze a táncot, vele maradok.

— Ember még sohasem látta az állatok tavaszi gyülését a Kulla-hegyen, — mondta Akka — s én nem merem Araszost magammal vinni. De ezt később megbeszélhetjük, most lássunk táplálék után.

Ezzel a levegőbe emelkedett. Ma is messze legelőt keresett a rókától való félelmében, s éppen a Glimming-ház melletti réten ereszkedett le.

A fiu egész nap egy kis tó partján üldögélt s nádsipját fujta. Rossz kedvében nem beszélt egyik libával sem, haragudott, mert nem mehetett a Kulla-hegyre. Keserves dolog volt, hogy Akka és a többiek nem biztak benne. Ha

egy fiu lemond arról, hogy ember legyen, csak azért, hogy néhány szegény vadluddal utazhasson, akkor belátnák, hogy eszébe sincs elárulni őket, s kötelességük volna minden látni valót megmutatni neki, ami csak módjukban van.

— Majd megmondom nekik a véleményemet — gondolta, de teltek az órák s még sem szólt. Különösen hangzik, de a fiu bizonyos tiszteletet érzett az öreg vezető-lud iránt. Azt már belátta, hogy nem könnyü fellázadni ellene.

Az ingoványos rét egyik oldalán széles kőbástya huzódott végig. Este, mikor a fiu végre elhatározta, hogy szólni fog Akkának, pillantása arra tévedt s csodálkozva kiáltott fel, mire valamennyi lud odanézett. Első pillanatban azt hitték, hogy a bástya szürke kövei keltek lábra s indultak futásnak.

Csakhamar látták, hogy egy csapat patkány futkos ott. Sebesen mozogtak, szorosan egymás mellett, sorjában s annyian voltak, hogy egy időre az egész kőfalat elfödték.

A fiu akkor is irtózott a patkányoktól, mikor még nagy, erős ember volt. Hát még most, mikor egy-kettő is megkergethette! Hideg rázta, ahogy elnézte őket.

Csodálatosképpen a libák is ugyanezt az irtózást érezték. Nem beszéltek velük s mikor végre eltüntek, ugy borzongtak, mintha iszap került volna tolluk közé.

— Ennyi szürke patkány utban! — mondta Sksi, — ez nem jó jel!

Most akart szólni a fiu Akkának, hogy vigyék magukkal a Kulla-hegyre, de hirtelen egy nagy madár ereszkedett a ludak közé.

Ez a madár mintha testét, nyakát és fejét egy kis fehér libától kölcsönözte volna. De ehhez nagy fekete szárnya, hosszu piros lába s hosszu, vastag csőre volt, mely kicsi fejét lehuzta, mintha mindég levert és gondtelt lenne.

Akka gyorsan rendbeszedte fedőtollait s nyakát több-

ször egymásután meghajtva, közeledett a gólyához. Nem is csodálkozott azon, hogy ilyen kora tavasszal már Skâneban látja, tudta, hogy a gólyaférjek idejében előreszállnak megnézni, nem ártott-e a tél a fészeknek. A gólyamamák csak azután kelnek át a tengeren. Csak azt nem tudta, miért kereste fel őt, mikor a gólyák legszivesebben csak maguk fajtájával érintkeznek.

— Remélem, nincs semmi baj a fészkével, Hosszuláb ur, — szólt Akka.

Most bebizonyosodott annak a mondásnak igazsága, hogy a gólya legtöbbször csak panaszra nyitja a csőrét. S miután akadozva beszélt, még panaszosabbnak hangzott, amit mondott. Sokáig állt ott, csőrét csattogtatva s aztán gyönge, rekedt hangon kezdett beszélni. Mindenen siránkozott: fészkét, mely a Glimming-ház tetején feküdt, szétdulták a téli viharok s ennivalót alig talált. Skâne lakói minden birtokától megfosztani készültek. A vadvizeket lecsapolták s a mocsarakat megművelték. El is akarja hagyni ezt az országot, örökre.

Mialatt a gólya igy jajongott, Akka, a vadlud, kinek igazán nem volt hova hajtani fejét, csendben ezt gondolta:

— Ha nékem olyan jó dolgom volna, mint Hosszuláb urnak, senki sem hallana panaszkodni. Mai napig szabad és vad madár s az emberek mégis ugy szeretik, hogy eszükbe sem jut rálőni, vagy csak egyetlen tojását ellopni.

— De hallgatott. A gólyának csak annyit mondott, hogy kár volna otthagyni a házat, melyen fölépülése óta gólyák fészkeltek.

Most hirtelen azt kérdezte a gólya, látták-e a ludak a Glimming-ház felé vonuló szürke patkányokat. S mikor Akka azt mondta, hogy látták a férgeket, a gólya a bátor fekete patkányokról kezdett mesélni, akik évek óta védik a várat.

— De ma éjjel hatalmukba keritik a szürkék. — sóhajtotta.

— Miért éppen ma éjjel, Hosszuláb uram? — kérdezte Akka.

— Mert csaknem minden fekete a Kulla-hegyre ment, abban bizakodva, hogy az összes állatok ott lesznek. De láthatja, hogy a szürke patkányok itthon maradtak s most gyülekeznek, hogy éjjel, mikor a Glimming-házat csak néhány öreg, gyenge fekete védi, akik arra is erőtlenek, hogy a Kulla-hegyre menjenek, betörjenek a várba. Bizonyosan sikerül is nekik, de én olyan sok évig éltem jó barátságban a fekete patkányokkal, hogy semmi kedvem sincs az ellenségeikkel egy házban maradni.

Akka most megértette, hogy a gólyát a szürke patkányok keseritették el, s azért jött, hogy ezt elpanaszolja, de gólyaszokás szerint semmit sem tett a baj elháritására.

— Küldött Hosszuláb ur hirnököt a feketéknek? — kérdezte.

— Nem, — válaszolt a gólya, — de mit is használna? Mire haza érnek, oda van a vár.

— Nem egészen bizonyos Hosszuláb ur — mondta Akka, — ismerek egy öreg vadludat, aki azt a hitványságot szivesen megakadályozná.

A gólya bámulva nézett Akkára, hiszen annak sem csőre, sem karmai nem voltak a harchoz és még hozzá nappali madár, mely a sötétség beálltával azonnal elalszik, mig a patkányok éppen éjjel harcolnak.

De ugy látszik Akka elhatározta, hogy segit a feketéken. Magához szólitotta Ixit s megparancsolta, hogy vezesse a ludakat a Vomb-tóhoz, és mikor a ludak ellenkeztek, határozott hangon jelentette ki:

— Azt hiszem legokosabb, ha szót fogadtok nekem; oda kell szállnom a nagy kőházra s ha mindnyájan kisértek, az emberek meglátnak és lelőnek. Az egyetlen, akit magammal viszek Araszos. Ő hasznomra lehet, mert jó szeme van és ébren tud maradni éjszaka.

A fiunak éppen makacs napja volt s mikor meghallotta, mit beszél Akka, kinyujtózott, amennyire csak

birt s orrát magasra emelve, hátán összekulcsolt kézzel sétált feléje, hogy megmondja neki, eszében sincs a patkányokkal törődni, keressen más segitséget.

Ebben a pillanatban megelevenedett a gólya. Eddig ugy állt ott, ahogy gólyák szoktak, lehajtott fejjel, csőrét a nyakához szoritva. De most bugyborékoló kacagás hangzott a torkából. Villámgyorsan megragadta csőrével a fiut és nehány méternyire felhajitotta a levegőbe. Ezt a mutatványt többször megismételte, mialatt a fiu sikitott s a hudak kiabáltak:

— Mit csinál Hosszuláb ur? Ez nem béka! Ez ember, Hosszuláb ur.

Végre a gólya sértetlenül letette a fiut és igy szólt:

— Most visszarepülök a Glimming-házba Akka anyo, valamennyi lakója nagyon szomoru volt, mikor eljöttem. Majd örülnek, ha elmesélem, hogy Akka, a vadlud és Araszos, az emberparány utban vannak megmentésükre.

E szavaknál felemelkedett s kinyujtott nyakkal elszállt olyan sebesen, mint a kilőtt nyil. Akka jól látta, hogy a gólya mulat rajta, de ezzel nem törődött. Megvárta, amig a fiu megtalálta fapapucsát, melyeket a gólya lerázott; azután hátára véve őt, a gólya után repült. S a fiu egy szót sem szólt arról, hogy nem akar vele menni, dühös volt a gólyára és csaknem fujt mérgében. Az a piros lábu legény azt hiszi, hogy ő semmire sem jó, mert olyan kicsi, de majd megmutatja neki, milyen legény wemmenhögi Holgersen Niels.

Pár pillanat mulva ott állott Akka a Glimming-házi gólyafészekben. Szép nagy fészek volt. Az egész egy kerékre épült, melyet ág és gyepréteg takart. Régi fészek volt már, sok növény vert benne gyökeret s mikor a gólyamama a középső mélyedésben tojásain ült, nemcsak a szép kilátásban gyönyörködhetett, de örülhetett a vadrózsának és salátának is, mely fészkében virult. A fiu és Akka is azonnal látták, hogy itt minden régi rend felfordult, a fészek szélén ugyanis ott ült két pápaszemes ba-

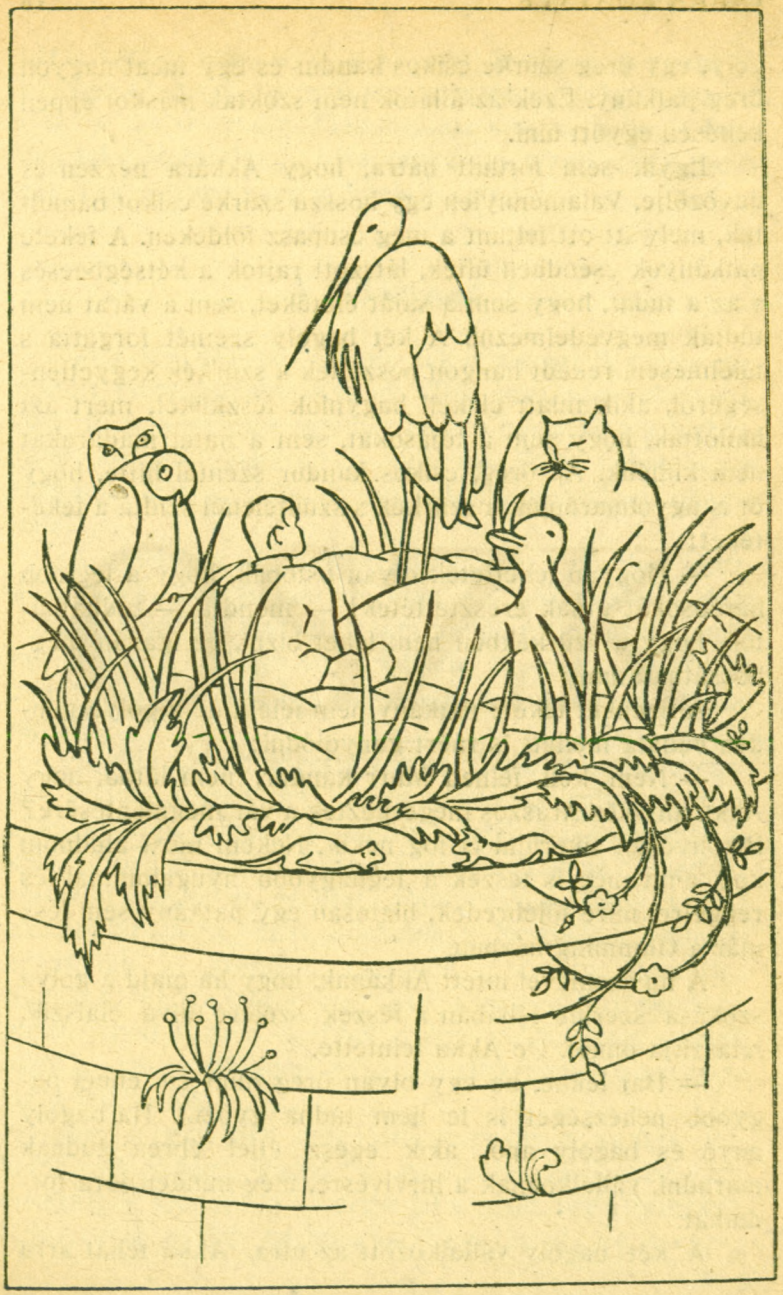

goly, egy öreg szürke csikos kandur és egy tucat nagyon öreg patkány. Ezek az állatok nem szoktak máskor éppen békésen együtt ülni.

Egyik sem fordult hátra, hogy Akkára nézzen és üdvözölje. Valamennyien egy hosszu szürke csikot bámultak, mely itt-ott feltünt a még csupasz földeken. A fekete patkányok csendben ültek, látszott rajtok a kétségbeesés s az a tudat, hogy sem a saját életüket, sem a várat nem tudják megvédelmezni. A két bagoly szemét forgatta s félelmesen, rekedt hangon beszéltek a szürkék kegyetlenségéről, akik miatt el kell hagyniok fészküket, mert azt hallották, hogy sem a tojásokat, sem a fiatal madarakat nem kimélik. Az öreg, csikos kandur szentül hitte, hogy őt is agyonharapják a szürkék s szüntelenül szidta a feketéket:

— Hogyan lehettetek olyan ostobák, hogy a legjobb harcosokat utnak eresztettétek! — mondta — tudhatnátok, hogy a szürkékben nem lehet bizni, ez igazán megbocsáthatatlan.

A tizenkét fekete patkány nem felelt, de a gólya minden bánata mellett is ráért gunyolódni:

— Nem kell félned Murr kandur, nem látod, hogy Akka anyó és Araszos megérkeztek a vár megmentésére? Bizonyosan sikerülni is fog nekik. Nekem most aludnom kell, amit meg is teszek a legnagyobb nyugalommal és reggelre, mire fölébredek, biztosan egy patkány sem lesz már a Glimming-házban.

A fiu szemével intett Akkának, hogy ha majd a gólya szokása szerint féllábán a fészek szélére állva elalszik, letaszitja onnét. De Akka leintette.

— Baj lenne, ha egy olyan öreg mint én, ennél nagyobb nehézséget is le nem tudna győzni. Ha bagoly anyó és bagoly apó, akik egész éjjel ébren tudnak maradni, vállalkoznak a hirvivésre, még minden jóra fordulhat.

A két bagoly vállalkozott az utra, Akka tehát arra

kérte bagoly apót, hogy a kivonult feketéket keresse föl és birja rá, hogy a lehető leggyorsabban térjenek vissza. Bagoly anyót pedig Flammeához küldte, a lundi domban lakó bagolyhoz, olyan titokzatos megbizással, hogy ezt csak suttogó hangon közölte vele.

A patkányfogó.

Már éjfél felé járt az idő, mikor a szürkék végre egy nyitott pincenyilásra akadtak. Elég magasan volt a falban, de a patkányok egymás hátára másztak s a legbátrabb közülök beugrott a nyiláson, hogy behatoljon a Glimming-házba, mely oly sok elődjük pusztulását okozta már.

A nyilásban ülő szürke patkány egy darabig támadást várva nyugton maradt. Igaz, a védők főtábora távol volt, de a várban maradtak sem fogják magukat harc nélkül megadni. Dobogó szivvel fülelt, de semmi neszt sem hallott. Összeszedte hát bátorságát s a vaksötét pincébe ugrott.

A többi szürke követte vezérét. Valamennyien csendben voltak, készen arra, hogy a feketék valahol lesben állanak. Csak mikor már megtelt velük a pince, merészkedtek tovább. Bár azelőtt sohasem voltak az épületben, könnyen meglelték az utat. Rátaláltak a felfelé vezető patkányjáratokra, amit a feketék is használtak. Mielőtt behatoltak a keskeny, meredek járatokba, feszülten figyeltek, félelmetesebb volt nékik a feketék tartózkodása, mintha nyilt harcba szálltak volna velük. Nem mertek hinni a szerencséjükben, mikor az első emeletre zavartalanul feljutottak.

Már a pincében megütötte orrukat a padlón felhalmozott gabona szaga. De az élvezet ideje még nem érkezett el. Gondosan kutatták fel a sötét, üres termeket. Felugrottak a régi várkonyha öreg tüzhelyére s csak-

nem lezuhantak a legbelső helyiség kutjába. Egyetlen ablaknyilásról sem feledkeztek meg, de fekete patkányra nem akadtak. Mikor már az egész emeletet bejárták, épp ily óvatosan hatalmukba keritették a másodikat is, fáradságos és veszélyes kapaszkodás után, miközben egyre attól rettegtek, hogy rajtuk üt az ellenség. S bár a buzarakás pompás szaga csábitotta őket, lelkiismeretesen átnézték a bolthajtásos cselédszobát, hol valaha a harcosok laktak, a tüzhelyet, ablakmélyedéseket s a padló nyilásait, melyeken át régen forró szurkot öntöttek az ellenségre.

De fekete patkányra csak nem leltek. Tapogatózva feljutottak a harmadik emeletre, hol a várur nagy diszterme volt, üresen, csupaszon, mint a régi ház minden helyisége. Sőt utat találtak a legfelső emelet egyetlen, üres termébe is. Csak a gólyafészekről feledkeztek meg, hol bagoly anyó éppen most ébresztette fel Akkát azzal a hirrel, hogy Flammea, a rombagoly teljesitette kérését s itt küldi, amit kiván.

A szürke patkányok, miután az egész várat alaposan átkutatták, megnyugodtak. Rájöttek, hogy a feketék elmenekültek s ellenállásra nem is gondolnak. Megkönnyebbülten keresték hát fel a buzahalmokat.

De alig nyeltek le néhány szemet, mikor a várudvarról egy kis sip éles hangja hangzott fel. Felemelt fejjel, nyugtalanul füleltek, néhány lépést futottak, mintha ott akarnák hagyni az élelmet, aztán visszafordultak s tovább ettek.

Ujra felhangzott a sip éles, hasogató hangja s most csodálatos dolog történt. Előbb egy, aztán két patkány, majd egész tömeg ugrált le a rakásokról, otthagyva a buzát, futott le, a legrövidebb uton, egyenesen a pincébe, s onnan ki a házból. De még nagy részük visszamaradt. Ezek arra gondoltak, mennyi fáradságukba került a Glimming-ház elfoglalása s nem akarták otthagyni. De ahogy a sip hangja hozzájuk hatolt, menniök kellett. Vad roham-

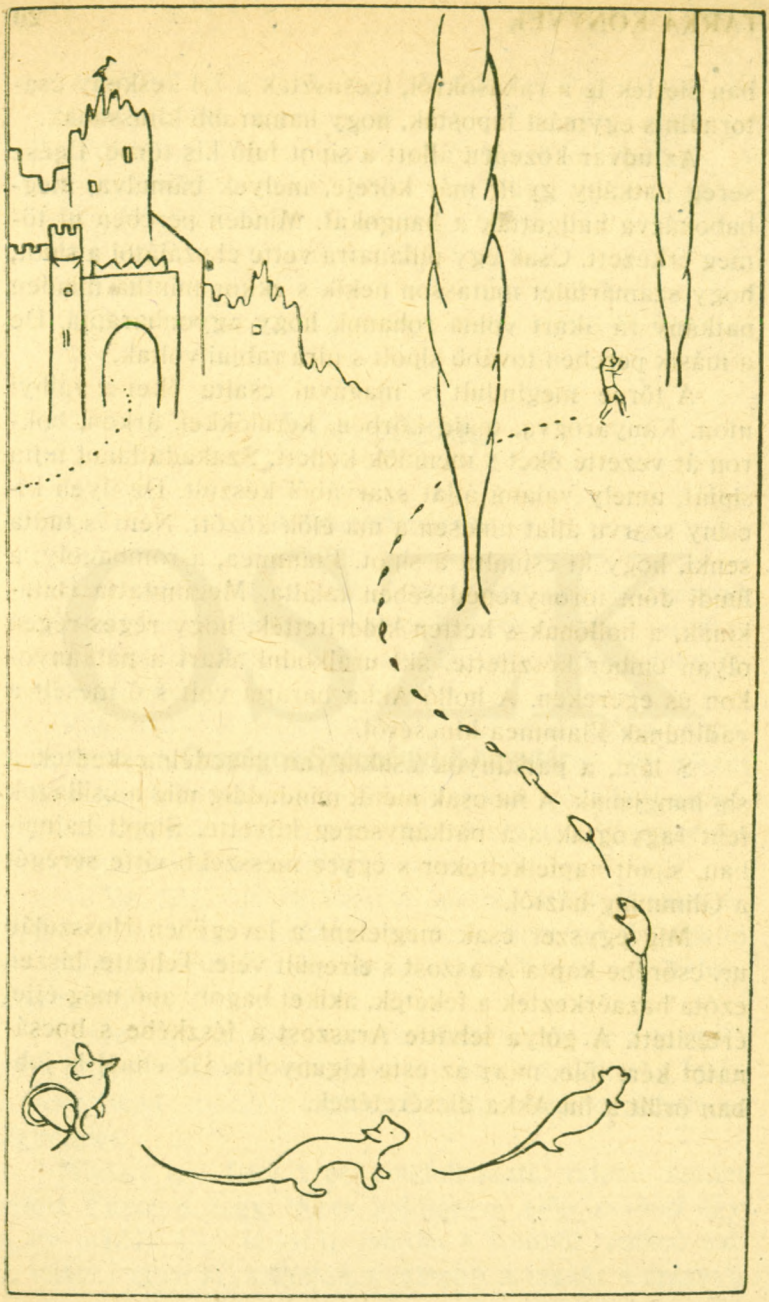

ban siettek le a rakásokról, lecsusztak a fal keskeny csatornáin s egymást taposták, hogy hamarabb kijussanak.

Az udvar közepén állott a sipot fujó kis törpe. Egész sereg patkány gyült már köréje, melyek bámulva, megbabonázva hallgatták a hangokat. Minden percben uj tömeg érkezett. Csak egy pillanatra vette el szájától a sipot, hogy szamárfület mutasson nekik s ekkor mintha minden patkány rá akart volna rohanni, hogy agyonharapja. De a másik percben tovább sipolt s ujra rabjai voltak.

A törpe megindult s magával csalta őket a valbyi uton. Kanyarogva, majd körben, kerülőkkel, árkon, bokron át vezette őket s menniök kellett. Szakadatlanul fujta sipját, amely valami állat szarvából készült. De ilyen kicsiny szarvu állat nincsen a ma élők között. Nem is tudta senki, hogy ki csinálta a sipot. Flammea, a rombagoly, a lundi dóm toronyrepedésében találta. Megmutatta Batakinak, a hollónak s ketten kideritették, hogy réges-régen olyan ember készitette, aki uralkodni akart a patkányokon és egereken. A holló Akka barátja volt s ő mesélt a vadludnak Flammea kincséről.

S lám, a patkányok csakugyan engedelmeskedtek a sip hangjának. A fiu csak ment, mindaddig mig a csillagok fent ragyogtak s a patkánysereg követte. Sipolt hajnalban, sipolt napfelkeltekor s egyre messzebb vitte seregét a Glimming-háztól.

Mig egyszer csak megjelent a levegőben Hosszuláb ur, csőrébe kapta Araszost s elrepült vele. Tehette, hiszen ezóta hazaérkeztek a feketék, akiket bagoly apó még éjjel értesitett. A gólya felvitte Araszost a fészkébe s bocsánatot kért tőle, mert az este kigunyolta. De ennél is jobban örült a fiu Akka dicséretének.

Két város.

A tengerfenéken.

Csöndes, tiszta éj volt. A vadludak nem is kerestek menedéket a barlangok valamelyikében, künn aludtak állva a sziklaparton s a fiu az alacsony, száraz fübe feküdt mellékjük.

Ragyogó holdfény világitott az éjszakában, olyan erős fénnyel, hogy a fiu nem tudott elaludni. Ott feküdt s azon gondolkozott, mennyi ideje is van már távol hazulról. Bizony, már három hete tart az utazás. S eszébe jutott, hogy ma husvét előestéje van.

— Ma éjjel jönnek haza a boszorkányok Blaakullából, — gondolta s magában nevetett. Mert a koboldoktól és sellőktől kicsit félt, de boszorkányokban és varázslókban nem hitt.

Hiszen ha ma este boszorkányok volnának a levegőben, látnia kellene őket. Az ég oly tiszta és világos, hogy a levegőben mozgó legkisebb pont sem kerülheti el figyelmét.

Mialatt igy feküdt és gondolkozott, valami szépet látott. Éppen a nagy, kerek holdtányér előtt szállott egy nagy madár. Ugy látszott, mintha a holdból repülne elő. A világos égen szénfeketének látszott a madár s szárnya

a holdtányér egyik szélétől a másikig ért. Oly pontosan megtartotta irányát, hogy a fiu előtt a holdra rajzolt képnek tünt fel. Teste kicsi, nyaka hosszu és vékony s hosszu, vékony lába hátranyujtva. Ez csak gólya lehet.

Pár perc mulva le is ereszkedett melléje Hosszuláb ur. A fiu fölé hajolt s csőrével megtaszitotta, hogy felébressze.

A fiu felült. — Nem alszom, Hosszuláb ur, — mondta. — Hogyan lehet, hogy éjnek idején kirepült? És mi ujság Glimming-házban? Akka anyóval akar beszélni?

— Nagyon világos az éjszaka az alváshoz, — felelt Hosszuláb ur. — Azért határoztam el, hogy felkereslek téged, Araszos barátom. Egy halász-sirálytól tudtam meg, hogy ma éjjel itt vagytok.

A fiu nagyon örült, hogy Hosszuláb ur ő hozzá jött. Mindenféléről beszélgettek, mint régi barátok. Végül a gólya azt kérdezte, volna-e kedve a fiunak egy kis lovaglásra a szép holdfényben.

De volt ám! Csak arra kérte a gólyát, hogy napfelkelte előtt hozza vissza a vadludakhoz. A madár ezt meg is igérte s utra keltek.

Hosszuláb ur megint egyenesen a holdnak tartott. Emelkedtek, emelkedtek, a tenger egyre sülyedt s olyan könnyedén szálltak, mintha usznának a levegőben. A fiu ugy találta, hogy nagyon rövid ideig tartott az utazás s már ismét a földre szálltak. Magános, finom homokkal fedett parton ereszkedtek le. A part mentén futóhomok dombok voltak. Nem voltak magasak, de mégis eltakarták a fiu elől a beljebb fekvő vidéket.

Hosszuláb ur az egyik homokpadra állott, egyik lábát felhuzta s fejét szárnya alá dugta.

— Sétálhatsz itt a parton, — mondta Araszosnak, — mig én pihenek. De ne menj olyan messze, hogy eltévedj.

A fiu egyik dombra akart felkapaszkodni, hogy lássa, mi van mögötte, mikor valami megcsörrent a fapapucsa alatt. Lehajolt s egy rozsdaette pénzdarabot látott. Olyan

kicsi és vékony volt már, hogy fel sem vette s továbbrugta.

Mikor felegyenesedett, meghökkent, mert alig két lépésnyire tőle magas fal meredt, tornyos kapuval.

Mikor lehajolt, még a fénylő, csillogó tenger volt ott s most hosszu, tornyos fal takarta el a vizet. S ahol előbb iszap feküdt, most nagy kapu ásitott.

A fiu káprázatnak vélte mindezt. De nem ijedt meg tőle. Koboldot vagy más félelmes lényt nem látott. A fal és kapu oly pompásak voltak, hogy kedve támadt megnézni, mi van mögötte.

— Látnom kell, mi ez, — gondolta s belépett a kapun.

A kapuboltozat alatt ült az őrség, tarka ruhában, nagy, puffos ujjakkal s hosszu alabárdokkal; kockát vetettek s a játékban elmerülve észre sem vették a mellettük elhaladó fiut.

A kapun tul nagy, szabad, kövezett térre ért. Körös-körül pompás emeletes paloták állottak s hosszu, keskeny utcák nyilottak a térről.

A téren csakugy nyüzsgött a sok ember. A férfiak hosszu, prémbéléses köpenyt viseltek értékes selyemöltönyük felett, strucctollas sapkájuk ferdén ült fejükön, s nyakukon széles aranylánc csüngött. Mindnyájan olyan pompázatos ruhában jártak, mintha királyok lennének.

Az asszonyok magas, csipkés főkötőt és uszályos, szükujju ruhát viseltek. Az ő ruházatuk is diszes volt, ha nem is olyan, mint a férfiaké.

Mindez olyan volt, mintha az édesanya meséskönyvéből szállott volna ki. A fiu alig akart hinni a szemének.

De az asszonyoknál, férfiaknál is furcsább volt a város. Minden háznak diszesen faragott oromzata az utcára nézett s egyik szebb volt a másiknál.

Aki egyszerre ennyi minden ujat lát, nem emlékezhetik mindenre. De a fiu mégis emlékezett később reá, hogy látott ormokat bibliai képekkel diszitve, ormokat, tele olyan mélyedésekkel, melyben faragott alakokat helyez-

tek el, tarka üveggel diszitett ormokat s fehér meg fekete márványból valókat.

Amint igy járkált, hirtelen nagy türelmetlenség fogta el.

— Ilyesmit még sohasem láttam s nem is fogok többé látni! — mondta magában, és szaladni kezdett, végig a városon, utcán fel, utcán le.

Az utcák szükek voltak, de nem sötétek és üresek, mint azok, melyeket utazása közben látott. Mindenütt nyüzsgött a sok ember. Öreg asszonyok ültek az ajtó előtt és fontak, rokka nélkül, csak orsóval. Az üzletek az utca felé sátorszerüen nyitva voltak. Minden iparos a szabad ég alatt dolgozott.

Egyik helyen csukamájolajat főztek, másutt bőrt cserzettek.

Ha ideje lett volna a fiunak, most minden mesterséget megtanulhatott volna. Látta, hogyan készíti a fegyverkovács a paizsot, hogyan illeszt az aranyműves drágaköveket a gyürükbe és karkötőkbe, hogyan dolgozik az esztergályos, hogyan lesz a finom, vörös bőrből cipő, hogyan sodornak az aranyból fonalat, s hogyan szövi át ezzel a fonállal anyagát a takács. De nem volt ideje megállani. Rohant tovább, hogy mindent megnézhessen, mielőtt ujra eltünnék.

A magas fal az egész várost körülfogta. Minden utca végén rátalált tornyaira és bástyáira. A bástyákon zsoldosok sétáltak csillogó sisakokban és vértezetben. Amint körülfutotta a várost, másik kapuhoz jutott. Azon tul feküdt a kikötő és a tenger. Régi divatu, magas bordáju evezős hajókat látott, némelyikbe most rakodták a terhet, mások most kötöttek ki! Teherhordók és kereskedők jöttek-mentek közöttük. Mindenütt élet és tevékenység volt. De itt sem tölthetett sok időt. Visszasietett a városba, a nagy piactérre. Ott emelkedett a templom három magas tornyával és mély boltozatos kapujával. A falakat szobormüvek boritották és micsoda pompa villogott elő a nyitott

kapuból: arany keresztek és arannyal diszes oltárok és aranyruhás papok. A templommal szemben felhőkig érő toronnyal és ormokkal diszitett ház állott. Valószinüleg a tanácsház. S a templom és tanácsház között, köröskörül a téren, változatos diszitésü, ormos tetejü házak állottak.

A fiu már elfáradt és kimelegedett a futásban. Ugy vélekedett, hogy a legnevezetesebb dolgokat már látta s most lassan ment tovább. Az utcában, hova most befordult, csupa pompás ruhát árultak. A kis bódék előtt nyüzsgött a sok ember, mig az árusok merev, virágos selyemszövetet, vastag aranybrokátot, szines bársonyt, könnyü csipke- és flórkendőket teregettek szét az asztalon. Előbb, amikor átfutott a városon, senki sem törődött vele. Talán apró, szürke, elrohanó egérnek nézték. Most azonban az egyik kereskedő magához intette.

A fiu megijedt és el akart futni, de a kereskedő ujból intett, reámosolygott, és pompás selyemdamasztot teregetett ki, hogy odacsalja.

A fiu fejét csóválta: — Soha életemben sem lesz annyi pénzem, hogy csak egy rőfnyit is vehessek belőle — gondolta.

S most minden bódéban észrevették. Ahova a fejét forditotta, minden árus feléje integetett. Ott hagyták gazdag vásárlóikat és csak ő rá gondoltak. Látta, hogyan futnak a bolt legtávolabbi sarkába, hogy a legjobb áruikat hozzák elő s hogy kezük a nagy igyekezettől reszket.

Amint a fiu tovább ment, a kereskedők egyike eléje ugrott s csodálatos szinü szőnyeget és ezüst brokátot teritett eléje. A fiunak nevetni kellett. Hiszen láthatta a kereskedő, hogy egy olyan szegény fickó, mint ő, nem vehet ilyen dolgokat. Üres tenyerét mutogatta, hogy békében hagyják.

De a kereskedő egy ujját fölemelte s eléje tolta a szép áruk egész halmazát.

— Talán egyetlen aranyért ide adná mindezt? — gondolta a fiu.

A kereskedő egy kis, megviselt, rossz pénzdarabot vett elő s ezt mutogatta és annyira igyekezett, hogy valamit eladhasson, hogy még nehány sulyos, ezüst serleggel is megtoldotta a rakást.

A fiu átkutatta a zsebeit. Hiszen tudta, hogy nincsen egy fityingje sem, de mégis utána nézett.

Mikor a körülötte álló kereskedők látták, hogy zsebében kotorász, valamennyien áruasztalukhoz futottak, belemarkoltak az arany és ezüst ékszerekbe és feléje kinálták. Azt is megértették vele, hogy egyetlen kis pénzdarabot kivánnak csak fizetésül.

De a fiu kabát és nadrágzsebeit kiforditva mutatta, hogy semmije sincs, s lám valamennyi dusgazdag kereskedő szeme könnyes lett. A fiut nagyon meghatotta a szomoruságuk s azon töprengett, hogyan segithetne rajtuk, és eszébe ötlött a rozsdás pénzdarab, amit az előbb a parton látott.

Megfordult és teljes erejéből futni kezdett. Szerencsére ugyanahhoz a kapuhoz ért, amelyiken bejött. Kirohant, s keresni kezdte a rozsdás kis pénzt.

Meg is találta, de mikor megfordult, hogy visszafusson a városba, már csak tengert látott maga előtt. Se kapu, se fal, se őrök, se utcák, sem házak, mindenütt csak tenger.

A fiu szeme könnyes lett. Először azt hitte, hogy a szeme káprázik. Milyen szép volt mindaz, amit látott. Őszintén busult, hogy a város ujra eltünt.

Ebben a pillanatban felébredt Hosszuláb ur s odajött hozzá. De Araszos nem is hallotta. A gólya csőrével megcsipkedte, hogy észrevétesse magát.

— Talán te is állva alszol itt — kérdezte.

— Kedves Hosszuláb uram, miféle város volt az, mely az előbb még itt feküdt? — kérdezte a fiu.

— Várost láttál? Hidd el aludtál és álmodtad csak.

— Nem, nem álmodtam, — erősitette Araszos, s elmesélte a gólyának, mit látott.

Most Hosszuláb igy szólt: — S én mégis azt hiszem, hogy mindezt csak álmodtad, de nem akarom eltagadni, hogy Bataki a holló, a világ legműveltebb madara, azt mesélte nékem egyszer, hogy valamikor régen egy Vineta nevü város állt itt a parton. Olyan gazdag és boldog volt, hogy pompásabb város tán nem is akadt a világon. De lakói sajnos gőgösek és fényüzők voltak. Büntetésből, igy meséli Bataki, elboritotta őket az ár, s a tengerek mélyére sülyedtek. De lakói ott tovább élnek s a város sem pusztul el. Minden száz évben egyszer, egész pompájában fölmerül a tenger alól s egy óráig a földszinén marad.

— Igen, igy kell lennie — kiáltott Araszos, — hiszen láttam.

— Ha az óra letelt, megint a tenger alá sülyed, hacsak egy élőlény valamit nem vásárol egyik kereskedőtől ezalatt. Ha neked Araszos bármily apró pénzdarabod lett volna, most itt feküdne Vineta a parton s lakói ugy élhetnének és halhatnának, mint más emberek.

— Hosszuláb ur, most már értem, miért hozott ide az éjszaka. Azt gondolta, hogy én megválthatom a várost. Nagyon, nagyon szomoru vagyok, hogy nem sikerült, Hosszuláb ur — mondta a fiu és keservesen sirt. Nem is tudom, melyik volt szomorubb, Araszos-e vagy Hosszuláb uram.

Az élő város.

Husvét másodnapján tovább utaztak a vadludak Araszossal. Gulland felett szállottak. A nagy sziget laposan terült el alattok. Mindenütt templomok és épületek.

A vadludak Araszos miatt választották ezt az utirányt. Két nap óta egészen megváltozott a fiu, ki sem nyitotta a száját. Egyre a csodálatos városra gondolt. Sohasem látott még valami olyan szépet és pompásat és egyre kinozta a gondolat, hogy miért nem sikerült meg-

mentenie. Nem volt érzelgős különben, de most igazán bánkódott a szép épületek és büszke emberek után.

Akka és a gunár megpróbálták meggyőzni, hogy álom vagy káprázat volt az egész, de a fiuval nem lehetett beszélni. Szentül hitte, hogy igazán látta a várost. Olyan szomoruan járt, kelt, hogy utitársai komolyan aggódtak miatta.

Éppen mikor leglevertebbek voltak, tért vissza az öreg Kaksi a csapathoz. A vihar egész Gullandig sodorta, s köröskörül repülte a szigetet, amig nehány varjutól megtudta, hogy utitársai a kis Karbly szigeten vannak. Mikor hallotta mi baja Araszosnak, igy szólt:

— Ha egy régi város miatt busul Araszos, akkor hamar megvigasztalhatjuk. Jőjjetek csak velem egy helyre, ahol tegnap jártam. Meglássátok, nemsokára vidám lesz megint.

S a vadludak utra keltek Kaksi vezetésével. Bármilyen szomoru volt is a fiu, szokása szerint a vidéket bámulta. Olyan volt a sziget, mintha valamikor magas, meredek szirt lett volna. Aztán valamiképpen laposssá lett, mintha valaki egy nyujtófával lehengerelte volna. Persze, nem lett egészen sima. A parton több helyen látott magas, fehér mészfalakat barlangokkal és sziklaoszlopokkal. De legtöbb helyen sik volt s partja szeliden lejtősödött a tenger felé.

Szép, békés vasárnap délután volt. Szelid, tavaszi idő, a fákat duzzadt bimbók, a rétet tavaszi virágok boritották. A nyárfa hosszu, vékony ágai integettek s a házak előtt a kis málnabokrok egészen zöldek voltak már.

A meleg idő kicsalta az embereket, s az utakon és udvarokon játszottak, de nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek is. Kövekkel dobáltak célba, s olyan magasra dobták a labdát, hogy csaknem elérte a vadludakat. Olyan vidám volt a felnőttek játéka, hogy a fiu szivből örült volna neki, ha nem lett volna ilyen nagy bánata.

Nagyon szép volt az utazás. Valami csengés-bongás

volt a levegőben. A kis gyerekek körbe játszottak és énekeltek. Egy csomó ember, piros és fekete ruhában, egyik dombon ült gitározva és trombitálva. Másik csapat ember kirándulásról jött vissza és egyik dalt a másik után énekelték, amig csak hallotta őket.

Ha a fiu előtt később Gulland-ot emlegették, mindjárt játékra és énekre kellett gondolnia. Sokáig ült igy s bámult lefelé. Hirtelen elcsodálkozott. Elhagyták a sziget belsejét s a nyugati parton szállottak. A nyilt kék tenger terült el előttük. De a fiu nem a tengert bámulta, hanem a parton meredő várost. A nap már alacsonyan állott, s a város falai és tornyai, a templom és az oromzatos házak feketén váltak el a világos alkonyi égtől. Ezért nem látott mindjárt tisztán közéjük s pár pillanatra azt hitte, hogy éppen olyan pompás város, mint amilyet husvét éjjelén látott.

De nemsokára látta, hogy különbözik a tengerfenéki várostól. Olyan volt a különbség, mintha egyik nap bibor- ban és aranyos ruhákban látunk egy embert, másnap pedig rongyokban.

Ez a város is olyan lehetett valamikor, mint a másik. Ezt is tornyokkal, kapukkal diszitett fal vette körül. De a tornyoknak hiányzott a teteje, üresen, kopáran meredtek. A kapukon nem volt kapuszárny, hiányoztak az őrök és zsoldos katonák. Mind a ragyogó pompa rég eltünt, csak a csupasz, szürke kőváz maradt meg. Ahogy tovább repültek a város fölött, látta a fiu, hogy nagyrészt kicsi, alacsony házakból áll, csak itt-ott maradt egy-egy templom és oromdiszes ház a régi idők emlékéül. Az oromdiszes házak fala is fehérre volt meszelve minden disz nélkül, de a fiu még az elsülyedt városból emlékezett, hogyan voltak diszitve azelőtt szobrokkal és fekete, fehér márvánnyal. S épp igy a régi templomoknak hiányzott a teteje és belül kopárak és üresek voltak. Padlóiból fü nőtt s a falakat és üveg nélküli ablaknyilásokat befutotta az örökzöld. S ő mégis tudta, milyen képük volt azelőtt, hogy

a falakat szobrok és festmények boritották, s hogy az aranydiszes oltár előtt aranyruhás pap járkált.

Azt is tudta, hogy a keskeny, most csaknem üres utcákban azelőtt szép, büszke emberek tömege hömpölygött s hogy az utakat, mint óriási műhelyeket, munkások töltötték meg.

De azt nem látta Holgersen Niels, hogy a város ma is különös és szép. Nem látta sem az otthonos házacskát a hátulsó utcákban, fekete falával, fehérre festett gerendáival és a piros muskátlival ablakában. Sem a sok szép kertet és fasort, sem a zölddel befuttatott romok szépségét. Szeme annyira telve volt még az eltüntnek pompájával, hogy a meglevőben semmi jót sem látott.

A vadludak többször elrepültek a város felett, hogy Araszos mindent jól láthasson. Végül egy romtemplom udvarában ereszkedtek le éjszakai pihenőre.

Alváshoz készültek. Araszos ébren bámult a leomlott boltozaton át az alkonyi égre. Azon gondolkozott, hogy most már nem fog azon busulni, hogy nem tudta megváltani a másik várost. Nem, nem akarta meggyászolni többé! Hiszen ha amaz nem sülyedt volna el a tengerben, rövid idő alatt emennek sorsára jut. Az sem győzhette volna le az időt s most tetőtlen templomai, disztelen házai és kopár utcái lennének, mint az élő városnak. Akkor már jobb, ha minden pompájával rejtve marad, ott, ahol van.

— Jól van ugy, ahogy van. Ha hatalmam volna reá, sem váltanám meg — gondolta. S nem szomorkodott többé.

És sok fiatal gondolkozik igy. De ha az ember megöregedett, szivesebben látja a szürke valóságot, mint a rég letünt mesevilágot.

* *

A vadludak egész nyáron át uton voltak. Bejárták Svédország minden részét, föl, egészen a hó és jég birodalmáig, ahol a lappok népe lakik. Araszos mindenütt velük tartott, nagyon sok kalandot élt át, emberi eszével és szivével sok állat életét mentette meg, segitett a bajba jutottakon, megszerette, megismerte őket. De amint közeledett az ősz, egyre jobban elfogta a honvágy. Szerencse, hogy a vadludak is délfelé vették utjokat s még mielőtt a tél beállt, megérkeztek Vemmenhögbe. S mert Niels lélekben megjavulva tért haza, amint az otthon küszöbére lépett, megszünt a varázs s ő régi alakjában, de még megerősödve ölelhette át szüleit, akiket az érte való aggódás nagyon megtört.

Fájó szivvel vett bucsut a vadludaktól, akik hosszu, tengeri utjukra készültek, hogy tél beállta előtt délvidékre jussanak.

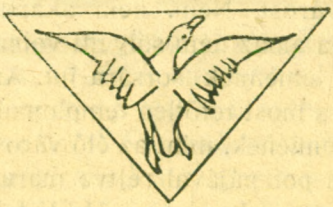

M. N. MÚZEUM
KÖNYVTÁRA

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A
TARKA KÖNYVEK
KIADÁSA

BUDA.